

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

ПЕНІТЕНЦІАРНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ

**МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ПІДХОДИ ТА
ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ У
ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ
ОСВІТИ ТА ПІДВИЩЕННІ КВАЛІФІКАЦІЇ
ПЕРСОНАЛУ**

**INTERDISCIPLINARY APPROACHES AND
PEDAGOGICAL SKILLS IN THE TRAINING OF
HIGHER EDUCATION STUDENTS AND STAFF
DEVELOPMENT**

*II Міжнародна
науково-практична конференція
28 березня 2025 року*

ЧЕРНІГІВ

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
ПЕНІТЕНЦІАРНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ, М. ЧЕРНІГІВ
(КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ГУМАНІТАРНИХ ДТСЦИПЛІН)

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
(КАФЕДРИ ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ)
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРОСЛИХ
НАПН УРАЇНИ
ДУНАЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА МОРСЬКА
АКАДЕМІЯ»
ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ
ІМЕНІ ГЕРОЇВ ЧОРНОБИЛЯ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЦИВІЛЬНОГО
ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ПЗВО «СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ РАУФА АБЛЯЗОВА»
MILITARY CENTER OF SPORT TRAINING,
UNITED ARAB EMIRATES
AKADEMIA WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI

МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ПІДХОДИ ТА ПЕДАГОГІЧНА
МАЙСТЕРНІСТЬ У ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ПІДВИЩЕННІ КВАЛІФІКАЦІЇ
ПЕРСОНАЛУ

INTERDISCIPLINARY APPROACHES AND PEDAGOGICAL
SKILLS IN THE TRAINING OF HIGHER EDUCATION
STUDENTS AND STAFF DEVELOPMENT

Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції

28 березня 2025 року

Чернігів

М 58

*Рекомендовано до друку вченою радою Пенітенціарної академії України
(протокол № 6 від 24 квітня 2025 р.).*

Головний редактор:

Аніщенко В. О. – доктор педагогічних наук, професор.

Редакційна колегія:

Разумейко Н. С. – кандидат педагогічних наук, доцент;

Щербина Н. О. – кандидат історичних наук.

Міждисциплінарні підходи та педагогічна майстерність у підготовці здобувачів вищої освіти та підвищенні кваліфікації персоналу: матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. (м. Чернігів, 28 берез. 2025 р.) / голов. ред. В. О. Аніщенко ; Пенітенціарна академія України. Чернігів : ПАУ, 2025. 513 с.

До збірника матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції увійшли публікації закордонних і вітчизняних учених і практиків, здобувачів вищої освіти. Наукові доробки присвячені актуальним питанням професійно-педагогічної діяльності викладачів закладів вищої освіти, формуванню та розвитку педагогічного іміджу та майстерності. Велика низка публікацій висвітлює інноваційні підходи та етико-психологічні аспекти професійно-педагогічної діяльності в сучасних умовах.

Видання буде корисним для науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти різних рівнів вищої освіти.

УДК 005.59.11:005.336.5:37.091.12-057(082)

Interdisciplinary approaches and pedagogical skills in the training of higher education students and staff development: materials of the International scientific and practical conference (Chernihiv, 28 March 2025) / edited by V. Anishchenko ; Penitentiary Academy of Ukraine. Chernihiv: PAU, 2025. p.

The collection of materials of the International Scientific and Practical Conference includes publications of foreign and domestic scientists and practitioners, higher education students. The scientific papers are devoted to topical issues of professional and pedagogical activities of teachers of higher education institutions, the formation and development of pedagogical image and skills. A large number of publications cover innovative approaches and ethical and psychological aspects of professional and pedagogical activity in modern conditions.

The publication will be useful for researchers, teachers, postgraduate students, and students of different levels of higher education.

*Матеріали викладені в авторській редакції з незначними
коректорськими правками. Відповідальність за точність поданих фактів,
цитат, цифр і прізвищ несуть автори.*

*Електронна копія збірника безплатно розміщується у відкритому доступі
на офіційному сайті Пенітенціарної академії України (<https://pau.edu.ua/materials-of-scientific-conferences/> у розділі «Видання. Матеріали наукових конференцій»)*

© Пенітенціарна академія України

Молчанова О. М.	256
АТРИБУТИВНИЙ СТИЛЬ ЯК ДЕТЕРМІНАНТА ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВИКЛАДАЧА	
Панасюк О. П.	259
ЕВОЛЮЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ПРАВА: ВІД РИМСЬКИХ ЮРИСТІВ ДО ЦИФРОВОЇ ЕПОХИ	
Руденко Л. А., Литвин А. В.	262
РОЗВИТОК ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МОЛОДИХ ВИКЛАДАЧІВ У ЛЬВІВСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ	
Тоцька Ж. В., Гейда О. С.	265
СИСТЕМА ЗАГАЛЬНОЇ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В НІМЕЧЧИНІ: ДОСВІД ПРАКТИЧНОГО ВИКЛАДАЧА	
Янченко Т. В.	269
НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА «МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ З ОСВІТНІХ, ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК» ЯК ОБОВ'ЯЗКОВИЙ КОМПОНЕНТ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ПІДГОТОВКИ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ	
СЕКЦІЯ 4. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В МАЙСТЕРНОСТІ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ	
Abdelkrim Bensbaa	273
THE ROLE OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN SPECIAL PHYSICAL TRAINING OF CADETS	
Бабич А. В.	275
ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	
Vukonia O. P.	277
FOSTERING A CULTURE OF LIFELONG LEARNING ENGLISH USING ADVANCED TECHNOLOGIES	
Боряк І. В.	280
ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ РЕСУРСІВ ДЛЯ ОСВОЄННЯ СЛОВНИКОВОГО ЗАПАСУ ТА ГОВОРІННЯ ІНОЗЕМНИМИ МОВАМИ	
Бруневич В. М.	282
СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ	
Vasylyshyna N. M.	285
APPLICATION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE TOOLS AT MODERN UNIVERSITY	
Вихованець З. С.	289
КОМУНІКАТИВНО-ДІЯЛЬНІСНА ПРИРОДА МЕРЕЖЕВИХ СЕРВІСІВ ЯК ОСВІТНІЙ РЕСУРС МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ В ГАЛУЗІ ПРАВА	

Список використаних джерел

1. Організація юридичної науки та освіти в Україні й світі: зб. наук. пр. Матеріали XI міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 22 груд. 2020 р.) / редкол.: Н. М. Пархоменко (співгол.), І. Б. Усенко (співгол.), О. О. Малишев (відп. секр.) [та ін.]. Київ: Ін-т держ. і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2021. 224 с.
2. Міхневич Л. В. Юридична освіта та наука в Україні поза класичними університетами (XIX ст. – 30-ті роки XX ст.). Київ: Четверта хвиля, 2019. 748 с.

Руденко Л. А.,

професор кафедри практичної психології та педагогіки,

доктор педагогічних наук, професор,

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності,

м. Львів, Україна

Литвин А. В.,

професор кафедри практичної психології та педагогіки,

доктор педагогічних наук, професор,

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності,

м. Львів, Україна

**РОЗВИТОК ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МОЛОДИХ
ВИКЛАДАЧІВ У ЛЬВІВСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

Щоб забезпечити належну якість вищої освіти, науково-педагогічні працівники ЗВО мають володіти не лише високим рівнем професійної компетентності, а й відрізнятися прагненням постійно саморозвиватися, вдосконалюватися і творчо реалізуватися в педагогічній діяльності. Ключовим вектором у досягненні цієї мети є безперервний розвиток професійної майстерності педагога. У Законі України «Про освіту» це поняття постійного розвитку визначається як безперервний процес навчання і вдосконалення професійних компетентностей «після здобуття вищої та/або післядипломної освіти, що дає змогу фахівцеві підтримувати або покращувати стандарти

професійної діяльності і триває впродовж усього періоду його професійної діяльності» [2, ст. 18].

Ми розглядаємо педагогічну майстерність викладачів ЗВО як спосіб їхньої самоактуалізації та самореалізації у професійній діяльності. Специфічною рисою її розвитку під час професійного самовдосконалення вважаємо спрямованість цього процесу на потреби особистості, виявлені нею самою на основі самопізнання власних індивідуальних особливостей, свого потенціалу з метою вироблення внутрішніх психологічних механізмів постійного професійного саморозвитку в педагогічній діяльності [1, с. 108].

Особливої значущості у розвитку педагогічної майстерності молодих викладачів набуває, окрім власної мотивації, зовнішній системний методичний вплив. З метою підвищення якості освітнього процесу у Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності (ЛДУБЖД) кафедрою практичної психології та педагогіки (ППтаП) у 2024–2025 н. р. розпочала свою діяльність Школа педагогічної майстерності для молодих викладачів (керівник – д-р пед. н., проф. Л. Руденко). На заняттях Школи досвідчені викладачі кафедри ППтаП та інших кафедр факультету психології та соціального захисту, доктори та кандидати педагогічних наук, проводять лекції, панельні дискусії, семінари, спрямовані на розвиток педагогічної майстерності молодих колег, а саме: підвищення їхньої мотивації до саморозвитку і самовдосконалення у педагогічній діяльності, вдосконалення педагогічної техніки, формування стійкої педагогічної позиції, усвідомлення необхідності підвищення власної педагогічної майстерності тощо.

Зокрема, д-р пед. н., проф. Г. Васянович ознайомив слухачів з витоками та сутністю педагогічної естетики, розкрив її значущість для побудови ефективної педагогічної взаємодії в освітньому процесі ЗВО із специфічними умовами навчання. Неабиякий інтерес викликала лекція д-ра пед. н., проф. А. Литвина, присвячена розкриттю взаємозв'язків педагогіки і психології та їх впливу на педагогічну науку і практику, що спонукало молодих викладачів до цікавої

дискусії з оглядом на їхню професійно-педагогічну діяльність. Особлива увага на заняттях приділяється розвитку педагогічної техніки та професійної комунікативної компетентності слухачів: розглядаються проблеми застосування оновлених форм правопису у професійній сфері (к. пед. н., доц. Т. Конівіцька), використання лексикографічних джерел у професійній діяльності педагога (к. пед. н. І. Бабій), особливостей підготовки фахових статей з педагогіки (к. пед. н., ст. н. сп. С. Вдович). До кінця поточного навчального року на заняттях Школи педагогічної майстерності планується розглянути питання щодо сутності та організації самостійної роботи здобувачів освіти (д. пед. н., доц. А. Цюприк), провести панельну дискусію, присвячену проблемі саморозвитку і самовдосконалення викладачів ЗВО (к. пед. н. І. Коваль), а також інтерактивну лекцію про роль фонових знань у професійній діяльності педагога (д-р пед. н., проф. Л. Руденко). Як засвідчили результати опитування, слухачі Школи вважають заняття дуже корисними, такими, що спонукають до рефлексії щодо власного педагогічного потенціалу та його реалізації у викладацькій діяльності. Особливо приваблює їх інтерактивність на заняттях, що додає впевненості в собі, створює контекст паритетності між лектором і слухачами, адже насправді вони колеги, просто з різним педагогічним досвідом. Особливо це стосується викладачів факультетів цивільного захисту і пожежної безпеки, на яких дуже обмежено викладаються психолого-педагогічні дисципліни. Це свідчить про те, що діяльність Школи педагогічної майстерності у ЛДУБЖД сприяє виробленню у молодих викладачів мотиваційно-ціннісного ставлення до власної педагогічної майстерності, формує усвідомлену особистісну потребу постійного професійно-педагогічного зростання; розвиває здатності до ефективної самоосвіти і саморозвитку задля особистісного та професійного вдосконалення на основі рефлексії тощо.

Список використаних джерел

1. Литвин А., Руденко Л., Федюк Г. Методичні особливості розвитку педагогічної майстерності вчителів у процесі професійного самовдосконалення. *V Всеукраїнський педагогічний конгрес* : зб. наук. пр. Львів : Сполом, 2020. С. 108–118.
2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. *Голос України*. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.